

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานของโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ประสบความสำเร็จในจังหวัดลำปางและปัญหาในการดำเนินงาน โดยทำการ ศึกษา การดำเนินงานรวม 4 ด้าน คือ ด้านการตลาด การผลิต การจัดการและด้านการเงิน

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาการดำเนินงานของโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ประสบความสำเร็จ ในจังหวัดลำปาง มีขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตประชากร

คือ เจ้าของหรือหัวหน้าชุมชนที่ร่วมดำเนินการโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และประสบความสำเร็จในระดับมาก ของจังหวัดลำปาง จากผลการประเมินของคณะกรรมการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดลำปาง ประจำปี พ.ศ. 2544 แยกเป็นกลุ่มสินค้าที่ไม่ใช่อาหาร จำนวน 30 ชุมชนและกลุ่มสินค้าอาหาร 23 ชุมชน รวมทั้งสิ้น 53 ชุมชน 42 ตำบล 14 อำเภอ โดยใช้ แบบสอบถามทำการสัมภาษณ์

2. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษานี้ จะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ประสบความสำเร็จในระดับมาก ในจังหวัดลำปาง ประกอบด้วยการดำเนินงานด้านการ ตลาด การผลิต การจัดการและการเงิน

วิธีการศึกษา

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือ

- ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากการใช้แบบสอบถาม ประกอบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ชุมชนในจังหวัดลำปาง ที่ร่วมดำเนินงานโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์และประสบความสำเร็จในระดับมาก จำนวน 53 ชุมชน ซึ่งมีทั้งชุมชนที่ผลิตและ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นประเภทอาหารและไม่ใช่อาหาร

- ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้ ทั้งจากหน่วยงานของภาครัฐบาลและเอกชน ได้แก่ เอกสารสำนักงานส่งเสริม-

อุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำปาง สำนักงานคณะกรรมการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ ตลอดจนเอกสาร วารสาร รายงานการวิจัยและบทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการศึกษา คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบการสัมภาษณ์ โดยรายละเอียดของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชนหรือกลุ่มผู้ประกอบการในโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ประสบความสำเร็จ ในจังหวัดลำปาง เป็นคำถามที่ใช้รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มประชากร

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการดำเนินงานด้านการตลาดของชุมชนหรือกลุ่มผู้ประกอบการในโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ประสบความสำเร็จ ในจังหวัดลำปาง เป็นคำถามที่ใช้รวบรวมข้อมูลด้านการตลาด ประกอบด้วยข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายและด้านการส่งเสริมการตลาด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการดำเนินงานด้านการผลิตของชุมชนหรือกลุ่มผู้ประกอบการในโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ประสบความสำเร็จ ในจังหวัดลำปาง เป็นคำถามที่ใช้รวบรวมข้อมูลด้านการผลิต ประกอบด้วยข้อมูลด้านการวางแผนการผลิต การจัดการเกี่ยวกับวัตถุดิบ การควบคุมการผลิตและการจัดการเกี่ยวกับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของชุมชนในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ส่วนที่ 4 ข้อมูลการดำเนินงานด้านการจัดการของชุมชนหรือกลุ่มผู้ประกอบการในโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ประสบความสำเร็จ ในจังหวัดลำปาง เป็นคำถามที่ใช้รวบรวมข้อมูลด้านการจัดการ ประกอบด้วยข้อมูลด้านการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การตั้งและการควบคุมการทำงานของสมาชิกในชุมชน

ส่วนที่ 5 ข้อมูลการดำเนินงานด้านบุคลากรของชุมชนหรือกลุ่มผู้ประกอบการในโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ประสบความสำเร็จ ในจังหวัดลำปาง เป็นคำถามที่ใช้รวบรวมข้อมูลด้านบุคลากร ประกอบด้วยข้อมูลด้านการสรรหาคัดเลือก การดูแลรักษาจิตใจสมาชิกในการทำงานและการพัฒนาบุคลากรของชุมชน

ส่วนที่ 6 ข้อมูลการดำเนินงานด้านการเงินและบัญชีของชุมชนหรือกลุ่มผู้ประกอบการในโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ประสบความสำเร็จ ในจังหวัดลำปาง เป็นคำถามที่ใช้รวบรวม

รวมข้อมูลด้านการเงินและบัญชี ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มาของเงินทุน การวางแผนการบริหารทางการเงินและรายละเอียดทางการเงินอื่นๆ ของชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บข้อมูลของชุมชนที่เข้าร่วมในโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ประสบความสำเร็จในจังหวัดลำปาง ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. จัดทำและนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบจนสมบูรณ์ถูกต้องและนำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากชุมชนหรือกลุ่มผู้ประกอบการในโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ประสบความสำเร็จในจังหวัดลำปาง

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามของชุมชนในโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ประสบความสำเร็จ ในพื้นที่จังหวัดลำปาง

การประมวลผลข้อมูล

1. ทำการตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยของข้อมูลในแบบสอบถามและลงคะแนนหรือลงรหัสของข้อมูลในแต่ละส่วน

2. ทำการบันทึกข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for windows เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติในลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows โดยค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่(Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

คำถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานกำหนดให้เลือกตอบได้ 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับปัญหา	คะแนน
มีปัญหามาก	3
มีปัญหปานกลาง	2
มีปัญหาน้อย	1

สำหรับชุมชนหรือผู้ประกอบการ ที่ไม่คิดว่ามีปัญหาในการดำเนินงานในด้านนั้นๆ มีตัวเลือก "ไม่มีปัญหา" ให้เลือกตอบ โดยในการคิดค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาจะไม่นำคำตอบในส่วน "ไม่มีปัญหา" มาคิดรวม

คะแนนเฉลี่ยที่ได้จะนำมาประเมินระดับของปัญหาและแปลความหมายจากมาตรวัดซึ่งคัดแปลงมาจากมาตรวัดของ Likert (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2538) ตามเกณฑ์ ต่อไปนี้

คะแนนรวมเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.00	หมายถึง มีปัญหาหนัก
คะแนนรวมเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายถึง มีปัญหาปานกลาง
คะแนนรวมเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	หมายถึง มีปัญหาน้อย

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

การดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินการ โครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดลำปาง

โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ประสบความสำเร็จ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบลในจังหวัดลำปาง ที่ได้รับการคัดเลือกและขึ้นบัญชีผลิตภัณฑ์จากคณะกรรมการโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดลำปาง ตามหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติกำหนด (คณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ 2545) ซึ่งได้แก่ ชุมชนที่ได้คะแนนการประเมินตั้งแต่ 80 คะแนนขึ้นไป จัดให้เป็นชุมชนที่ประสบความสำเร็จในระดับมากหรืออยู่ในระดับ 3 ดาว

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้เวลาทั้งสิ้น 12 เดือนโดยเริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน 2545 ถึงเดือนมีนาคม 2546